

Durak yönetimi tarafından ödenen ücretlerden tevkifat yapıp yapılmayacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.16.01-120[94-16/9]-444673
Tarih	28.12.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 38418978-120[94-16/9]-444673 28.12.2016

Konu : Durak yönetimi tarafından ödenen ücretlerden tevkifat yapıp yapılmayacağı

İlgi (a)'da kayıtlı özelge talep formunda, "... *Halk Otobüsleri Durak Yönetimi*" olarak hareket noktasında, bir adet çaycı çalıştırdığınızı ve Sosyal Güvenlik Kurumu'na dosyanızı açtığınızı belirtilerek, yönetiminiz tarafından söz konusu çaycıya yapılan ödemelerden vergi kesilip kesilmeyeceği ve muhtasar beyanname verilip verilmeyeceği hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

61 inci maddesinde; "Ücret işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez."

64 üncü maddesinde, "Aşağıda yazılı hizmet erbabının safi ücretleri takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarının % 25'idir.

1- Kazançları basit usulde tespit edilen ticaret erbabı yanında çalışanlar,

2- Özel hizmetlerde çalışan şoförler,

3- Özel inşaat sahiplerinin ücretle çalıştırdığı inşaat işçileri,

4- Gayrimenkul sermaye iradı sahibi yanında çalışanlar,

5-Gerçek ücretlerinin tespitine imkan olmaması sebebiyle Danıştay'ın müspet mütalaasıyla Maliye Bakanlığı'nca bu kapsama alınanlar,

Diğer ücretler için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler nedeniyle beyanname verilmesi halinde de bunlar beyannameye ithal edilmez."

hükümleri yer almaktadır.

Aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında; "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların

iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, ziraî kazançlarını bilanço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar." hükmü yer almakta olup, aynı fıkranın 1 inci bendinde; hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre, gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanunun 98 inci maddesinde, *"94 üncü madde gereğince vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanlar bir ay içinde yaptıkları ödemeler veya tahakkuk ettirdikleri karlar ve iratlar ile bunlardan tevkif ettikleri vergileri ertesi ayın yirmiüçüncü günü akşamına kadar, ödeme veya tahakkukun yapıldığı yerin bağlı olduğu vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar..."* hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, söz konusu Kanunun 106 ncı maddesinde, diğer ücretlerin vergilerinin, ücret sahiplerinin ikametgahının bulunduğu yerin vergi dairesince tarh edilmemişse, faaliyetlerini icra ettikleri yerin vergi dairesince tarh olunacağı, 109 uncu maddesinde, diğer ücretlerde gelir vergisinin hizmetin ifa olunduğu takvim yılının ikinci ayında, takvim yılı içinde işe başlanması halinde, işe başlama tarihinden itibaren bir ay içinde vergi karnelerini bağlı oldukları vergi dairesine ibraz ederek vergilerini tarh ettirmeye mecbur oldukları, 118 inci maddesinde de diğer ücretlerin vergisinin ödeme zamanları hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, Danıştay'ın müspet mütalaası alınarak yayımlanan 76 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ekinde yer alan 1 No.lu cetvelde, yük ve insan taşıyan nakil vasıtası sahiplerine bağlı olmayarak çalışan kahya ve kahya yardımcılarının elde ettikleri ücretlerin diğer ücret olarak değerlendirileceği belirtilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre;

- ... Halk Otobüsleri Durak Yönetiminin hukuken oluşumunu tamamlaması (başvuru veya bildirimlerin resmi kurum ve kuruluşlara yönetim adına yapılması, elektrik, telefon, doğalgaz, su vb hizmet işlemlerinin durak yönetimi adına yerine getirilmesi) halinde, durak yönetiminin tevkifat uygulamasında "sair kurum" olarak değerlendirilmesi gerekmekte olup personele yapılacak ücret ödemeleri dolayısıyla Gelir Vergisi Kanununun 61, 94, 103 ve 104 üncü maddeleri kapsamında vergilendirilmesi gerekmektedir.

- Söz konusu iş ve işlemlerin durak yönetimi adına yapılmaması durumunda, durak yönetimi hukuken oluşmamış sayılacağından, istihdam edilen personelin "Diğer Ücretli" olarak vergilendirilmesi gerekmekte olup bu kapsamda ödeme yapılan kişilerin vergi karnesiyle bağlı bulundukları vergi dairesine başvurarak vergilerini tarh ettirip ödemeleri gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026